

▲ På kanten af Islands højeste vulkan: "Det Øde Fjeld".
 ◀ Hekla i udbrud trækker turister til.

Den mest urealistiske af alle Jules Vernes bøger, men romantisk og elskelig. Varme og trykforhold i det indre af jorden vidste man ikke meget om, da JulesVerne skrev sin roman.

Om Islands og Surtseys dannelse

"Dybt nede på Atlanterhavets bund skete der noget for 40 millioner år siden. Det var før der var mennesker på jorden. Langs denne linje eller sprækkezone, åbnede der sig en bred spalte, hvorfra der strømmede rødgloedende lava ud. Da lavaen var ca. 1100 grader varm, sendte den søjler af damp op gennem de adskillige tusinde meter havvand. Der stod skyer af vanddamp op over det urolige Atlanterhavs overflade. En skønne dag, som årmillionerne gik, nåede de gentagne lavaudbrud havoverfladen, og en klump sort nystørknet lava stak sit våde klippehoved op af havet. Moder Jord havde nået havets overflade. En fugl fløj tilfældigt henover lavaklippen og tabte en klat, og livet begyndte"...

På samme måde i årene 1963-67 blev verden vidne til, at en ny ø, Surtsey blev dannet syd for Vestmannaøerne. Tidligt om morgenen så forbisejlende fiskerkuttere damp- og røgskyer stige op foran næsen af deres skibe og døde kogte fisk lå i havet. I løbet af en time stod høje dampskyer op og en undersøisk vulkan var i udbrud og dannede

en flere hundrede meter høj ø af det udslyngede aske- og lavamateriale. Surtsey, efter "Surtur, der bringer sit ild- og flammesværd med sig gennem Ragnarok og udsletter alt", blev øen døbt. I dag er øen forskningsområde, og ingen må gå i land - bortset fra forskere, der skal betragte livets opståen på en nyfødt ø.

Islændingene

Jeg kan ikke skrive en artikel om Island uden at nævne de brave islændinge, som jeg siden 1974 er kommet til at sætte stor pris på, fordi de kan og tør gøre det, som vi andre normalt har svært ved. Noget af det første jeg i sin tid lagde mærke til ved dem var deres lovlidighed. Man tager pænt sine sko af, hvis man kommer på besøg i et hus. Drikkepenge kendes ikke, hvilket mange danskere hader at give. Jeg kender til det som rejseleder. Hvad skal de også med det med de priser og lønninger, de har? 300.000 mennesker på en lavaø, der er næsten tre gange så stor som Danmark rent arealmæssigt. Når en islænding har oparbejdet et firma i ca. 10 år, og det går godt, sælger han det ofte, går ned i sin bank og siger: "Kan jeg låne 100 millioner?". Bare for at prøve noget nyt. Som et fuglepar, der skubber deres unge ud af reden på den stejle klippeskraent, hvorfra den så enten falder ned og dør - eller kan flyve med det samme. De er venlige, men be-

stemte. Jeg husker, da jeg engang som guide kørte Island rundt med en gruppe danske pensionister, hvor den ene kastede en tændstik i den øde lavamark. Min islandske chauffør gik hen og samlede den op og sagde stille: "Sådan gør vi ikke her".

Islændingene er glade for, at danskerne har givet dem deres håndskrifter tilbage igen. I 1600-tallet var København Islands hovedstad, og de havde intet andet fra deres fortid end håndskrifterne. Forholdet blev tydeligt forbedret til Danmark. I dag taler man om, at hvis der skal holdes et møde mellem israelere og arabere, vil islændingene gerne gøre det som i 1986, hvor Gorbatsjov og Reagan mødtes.

Endelig arbejder islændingene hårdt. Både mænd og kvinder med små børn. Ofte 40 timer om ugen. Der er dyrt, og de er ikke bange for at bruge penge. Bøger koster mere end her, men de køber flere og læser mere, end vi gør her i Danmark. Det har noget at gøre med de lange vinternætter, hvor man fra gammel tid har læst bøger, generation efter generation. Fremmedord vil man heller ikke finde sig i sniger sig ind i det islandske sprog. Man holder fast i sin kultur.

Hurra for islændingene. Jeg glæder mig allerede til næste år, hvor jeg skal af sted med to rejsegrupper.

FESTLIG FIRMATUR TIL FINLAND

Hvor tit får man lejlighed til at køre hundeslæde, besøge et hotel lavet af is, spise rensdyr og køre snescooter på firmaets regning? Tag med på denne ikke helt almindelige firmatur med et IT-firma i de glade dage før IT-boblen brast, da der var råd til at chartre et fly og sende et helt firma op nord for polarcirklen for at boltre sig i sneen og prøve kræfter med den vilde natur.

TEKST OG FOTO: JAKOB ØSTER

Hundeslæde

Solen skinner over det nordlige Lapland, og himlen er blå. Forbi os suser sneen. Foran kæmper otte smukke hunde på fire rækker en heroisk kamp for at holde farten på slæden. Deres lange tunger dingler ned mod sneen, mens de gisper og pruster. Det er deres anden tur i dag,

og de er ved at være trætte. Oprejst bag slæden forsøger jeg at holde os væk fra den dybe sne udenfor sporet, mens min kollega nede i slæden ligger indpakket i et hav af rensdyrskind. Selv gennem vores utallige lag tøj mærker vi den bidende kolde vind. Termometeret står på minus 15 grader, og den kolde

vind piber os om ørerne og nedkøler vores røde kinder, der er de eneste dele af vores kroppe, der er direkte eksponerede for det kolde vejr.

Det er en fantastisk oplevelse at suse gennem den friske luft i denne rå natur bag de adrætte dyr, der næsten lig-

- ◀ Slædehund fra Saariselkä med brunt og isblåt øje halses afsted på dagens sidste tur.
- ▼ De to smukke førerhunde hviler i fastspændt position og venter på, at de bliver sendt afsted på ruten hjem.
- ◀ Slæden er lige ved at køre af sporet. Derfor må der drejes tilbage på stien ved hjælp af kropsvægten.

Men skiliften står stille, og biksen, der lejer ski ud, har for længst klappet skodderne for. Lidt undrende betragter vi det smukke landskab og spekulerer over, hvordan vi skal komme ned, da vores to direktører storsmilende tropper op med en flok bobslæder. Den kilometerlange løjpe udgør pludselig verdens længste kælkebakke, og efter en befriende kort instruktion i bremses og styretøj, sætter vi - forventningsfulde som børn før deres første tur på djævelbakken - alle hundrede mænd samtidigt af sted ned mod dalen. Forlæns, baglæns og sidelæns flyver vi med høj hastighed og ude af kontrol kåde ned over det bumpende underlag, som synes skabt af Satan selv. Der styrtes og karamboleres til den store guldmedalje og alskens ufine tricks benyttes for at afspore flest mulige modstandere, inden vinderen endelig kan kåres og forslåede rygge og andre småskrammer kan finde vej til pleje og lindring foran den knitrende pejls i hotellets bar.

Fest under nordlyset

Senere på aftenen spiser vi rensdyrragout og andre af områdets specialiteter på en af Saariselkäs restauranter. Nogle er lidt fortørnede over, at vi skal fortære Rudolf og hans venner, især efter vi tidligere på dagen har besøgt en rensdyrfarm, men de fleste inkarnerede kødædere kan godt se fornuften i at spise samernes foretrukne føde, som i øvrigt er det eneste kvæg, der kan opdrættes i dette barske klima.

Efter maden viser det sig, at vi skal høre live-musik fremført af fire af vores egne kolleger, selvfølgelig med firmaets kønneste kvindelige medarbejder som forsanger. De har startet et band og har i et halvt år øvet i smug for at kunne overraske os her i Finland med at sætte lidt fut i festen. Det lykkes, og der bliver festet godt igennem og kigget dybt i de finske vodkaflasker.

På byens diskotek overtager vores store gruppe styringen af både bar og dansegulv. Svedige forvilder vi os udenfor for at trække frisk luft og mødes af en mur

af tør kulde. I vores tynde festtøj frygter vi, at temperaturforskellen på op mod 50 grader mellem det hede diskotek og den iskolde nat skal fryse vores svedige tøj så stift, at det kan krakelere. Flere aftener løber vi ud for at nå at se de flygtige grønne striber af nordlys, som nogen har fået øje på, og i april måned optræder fænomenet heldigvis rimeligt hyppigt. Enkelte forsøger at fotografere nordlyset, men må sande, at minus 25 grader og håndholdte kameraer ikke resulterer i meget andet end forfrosne fingre og rystede, mørke billeder.

Festen fortsætter - efter at diskoteket er lukket - hjemme i vores hytter. Vi beslutter, at man sagtens kan holde fest for 50 mennesker på et lille to-sengs værelse, og det går også forrygende, indtil vi møder vores finske nabo. Første gang han beder os om at skru ned, virker han godt nok lidt truende på sin egen afmålte og ordknappe finske facon. Vi skruer lidt ned, men åbenbart ikke nok, for anden gang vi åbner døren, står han gudhjælpemig ude på gangen med hånden på en kniv, han har siddende i et hylster i sit bælte og spørger, om vi ikke hørte ham, da han bad os om at skru ned. Myten om, at finner går med kniv og drikker vodka, kommer åbenbart ikke helt ud af det blå, og vi får hurtigt slukket for musikken og opløst festen, så den søvnige finne kan finde ro. Så fik vi da lært, at når finner beder om noget, så mener de det åbenbart alvorligt.

Ekspedition med snescooter

Viklet ind i halstørklæder, ansigtsmasker, handsker og på en gang iført alt, hvad kufferten gemte af varmt tøj, gør vi næste dag klar til at tage af sted på snescooter-ekspedition. Hundrede tilknyttede mennesker fordelt på en alenlang række af halvtreds potente snescootere udgør et imponerende syn. Vi deler os op i tre grupper og fræser af sted gennem finske skove på smalle skovstier. Det er med at holde sig på stien, for udenfor denne er sneen blød og meterdyb og ude af stand til at bære vægten af en snescooter, som kan synke ned og sætte sig fast.

Vejret er gråt og blæsende, men vi ænser det knap nok, for vi er opslugt af vores ræs. Det er forbudt at overhale guiden, der kører forrest, men grundet drabelige dystre om de efterfølgende positioner i rækken sker det ofte, at en gruppe køre får for meget fart på

og alligevel kommer til at overhale guiden. Det skal man passe på med. Både fordi finner kan være temmelig temperamentsfulde, som vi har fundet ud af, men også fordi, at når man kører forrest og skovstien deler sig i to, så risikerer man at vælge den forkerte vej. Gør man det, er det ikke let at vende en snescooter på en smal skovsti. Desuden kan det være rigtig svært at lukke hullet op til guiden, som ikke just er jublende lykkelig for at skulle vente på en gruppe ulydige, overgearede knægte, der er kommet på afveje med lidt for meget benzin i blodet. Og med mindre man besidder en overordentlig veludviklet retningsans, er det ikke her højt oppe i det nordlige Finland med et virvar af stier, skove, søer og veje, at man har mest lyst til at fare vild. Vi fuldfører dog turen og finder tilbage på parkeringspladsen, hvor vores bus holder, og en optælling viser heldigvis, at alle snescootere har fundet vej gennem ødemarken.

På ishotel

Samme eftermiddag besøger vi et ishotel. Bekiageligvis skal vi ikke overnatte, men nøjes med en rundtur på hotellet. Vores direktør siger, at han er for mægtigt anlagt til at sove på et værelse lavet af is og gå hundrede meter gennem den frostklare nat i minus femogtyve graders kulde for at komme på lokum. Bortset fra lokummet er alting lavet af is. Værelserne er to-sengs igloer med senge hugget ud af blokke af is. I mellem sengene står et natbord, som er en udhulet isblok med en olie-lampe indeni, der gennem isen lyser lokalet op. På bordet står en isvase, som i nogle rum er forsynet med friske grene. Overnatningen foregår ovenpå issengen, hvorpå der er lagt en større bunke rensdyrskind. Den kolde seng er omgivet af vægge, gulv og loft af ren is. Det fælles opholdsrum på hotellet er en gigantisk iglo. Borde og stole er kantet udskårne af enorme isblokke, og rundt omkring står adskillige flot udskårne isfigurer og vaser.

Efter rundtur en forlader vi hotellet og begiver os mod den interimistiske Ivalo lufthavn. Landingsbanen er det eneste stykke asfalt ryddet for is, vi ser på hele turen. Herfra sætter vi kursen hjem mod Danmark. Efter fire dage med vild natur, fest og adrenalinsport venter hverdagen. Vi skal hjem og tjene penge, så vi forhåbentlig kan nå næste års mål - og igen komme på firmabetalt eventyr.

ner ulve mere end hunde, og jeg kan ikke lade være med at spekulere over, hvordan folk som Knud Rasmussen og Roald Amundsen kunne klare så meget kold luft så længe. Kærkomment er det i hvert fald, da vi stopper halvvejs på ruten foran noget der minder om en tipi. Vi træder ankeret bag slæden dybt ned i sneen, så vi ikke risikerer at blive efterladt, og går ind og får varmen over blået

Love and vodka

"Hvad tror I, at finner laver om vinteren?" spørger den lidt reservede finske foredragsholder, som vi har fået til at holde et indlæg om den finske IT-kultur. "We make love and drink vodka!". "Men hvad tror I så vi laver om sommeren?". "We make love and drink vodka...and fish!". Så er stilen ligesom lagt for et af de få faglige indlæg, der er på programmet.

fly for at flyve op nord for polarcirklen til Saariselkä på en tur, som ellers udelukkende går ud på at have det sjovt. For de fleste drejer turen sig da også mere om at feste og prøve de mange eventyrlige aktiviteter, der er indlagt i programmet end at følge med i de faglige indslag, der afholdes hver morgen, og ofte fører en temmelig omtåget kamp med svære tømmermænd fra festen aftenen før. Året er 1999, et jubilår for den danske IT-branche, og vi har selv været med til at tjene de mange millioner, som har gjort denne tur mulig. Nu drejer det sig for de fleste om at få de faglige indslag overstået og komme ud i naturen.

Adrenalinsus på skiløjpe

Om aftenen kører bussen os op på et bjerg. Fra toppen betragter vi den tomme blå løjpe, som halvt oplyst snor sig ned ad bjerget og ned gennem dalen.

»...og jeg kan ikke lade være med at spekulere over, hvordan folk som Knud Rasmussen og Roald Amundsen kunne klare så meget kold luft så længe.«

og drikker en varm drik, der minder lidt om gløgg. Således genopvarmede er vi klar til de to timer hjem i fuld fart gennem den iskolde luft.

Det faglige program er nødvendigt for at retfærdiggøre overfor de danske skattemyndigheder, at vi har brugt så mange af firmaets midler på at chartre vores eget